

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 110/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Michaelou Mrázovou, Drahy 682, Láb, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27T/11/2024 v časti rozhodovania o náhrade trov obhajoby takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27T/11/2024 v časti rozhodovania o náhrade trov obhajoby **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 27T/11/2024 v časti rozhodovania o náhrade trov obhajoby konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27T/11/2024 v časti rozhodovania o náhrade trov obhajoby. Sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv, prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 7 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 110/2026-16 z 24. februára 2026 ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ na podklade opatrenia mestského súdu z 15. novembra 2023 vykonával obhajobu „*ex offo*“ v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], stíhaného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona vedenej na mestskom súde pod sp. zn. 57T/39/2023. Sťažovateľ podal 7. októbra 2024 na mestskom súde po právoplatnom skončení trestného konania, ku ktorému došlo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/64/2024 z 28. augusta 2024, návrh na priznanie náhrady trov právneho zastúpenia v sume 4 958,46 eur, a to v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Mestský súd nerozhodol o sťažovateľom podanom návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby nielen v zákonnej lehote 30 dní podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, ale ani po jej štvornásobnom prekročení, v dôsledku čoho tak sťažovateľ podal na postup vyššieho súdneho úradníka mestského súdu sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) priamo predsedovi mestského súdu, na ktorú do času podania ústavnej sťažnosti 3. februára 2026 nedostal žiadnu odpoveď. Mestský súd v čase podanej ústavnej sťažnosti 3. februára 2026 rozhoduje o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby celkovo už 16 mesiacov, čo predstavuje 16-násobné prekročenie zákonnej lehoty vyplývajúcej z § 553 ods. 3 Trestného poriadku.

4. Sťažovateľ sa v dôsledku prietahového postupu mestského súdu v napadnutom konaní domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže považuje postup mestského súdu pri rozhodovaní o náhrade trov obhajoby za „*nezákonný a neprimerane dlhý*“, pričom „*povinná obhajoba predstavuje základný nástroj štátu ako zabezpečiť ochranu práv osobám v trestnom konaní.*“. Teda advokát pri výkone povinnej obhajoby poskytuje službu štátu, za ktorú legitímne očakáva poskytnutie odmeny v podobe priznania náhrady účelne vynaložených nákladov, ktorú je „*štát podľa zákona povinný advokátovi poskytnúť*“, keďže „*bez poskytnutia predmetnej odmeny štát fakticky núti advokáta poskytovať svoje služby bezplatne bez možnosti odmietnuť.*“.

5. Sťažovateľ sa v podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože je toho názoru, že intenzita porušenia práv

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho prípade dosahuje až takú intenzitu, že dochádza k odňatiu spravodlivosti, a to s ohľadom na (i) 16-násobné prekročenie zákonnej 30-dňovej lehoty podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, (ii) situáciu, keď je advokát ustanovený ako obhajca obvinenému v podstate bez možnosti výkon takejto obhajoby odmietnuť, pokiaľ neexistuje na to závažný zákonom predpokladaný reštriktívne formulovaný dôvod, (iii) takýmto stavom dochádza k znižovaniu dôvery advokátskej komunity v schopnosť štátu si prostredníctvom súdov plniť svoje záväzky vyplácania trov právneho zastúpenia advokátom za výkon povinnej obhajoby, čo (iv) indikuje systémový problém, ktorý však nemôže byť na ujmu advokátom, ktorých živobytím je poskytovanie právneho zastupovania.

6. Sťažovateľ sa v podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu z dôvodu, že (i) zásah do vlastníckeho práva sťažovateľa vznikol v príčinnej súvislosti s porušením ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 a čl. 48 ústavy, (ii) nachádza sa v stave právnej neistoty, keď „*nie je ešte zrejmé*“, či postupom mestského súdu „*dochádza k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva sťažovateľa alebo len k jeho oddialeniu*“, (iii) požadovaná peňažná náhrada za trovy povinnej obhajoby je znižovaná v dôsledku medziročného nárastu inflácie, keď (iv) oneskorené poskytnutie peňažnej sumy ako náhrady nákladov povinnej obhajoby nie je možné kompenzovať úrokmi z omeškania.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Predseda mestského súdu v rámci svojho vyjadrenia skonštatoval, že vec bola mestskému súdu predložená na prerokovanie a rozhodnutie 26. marca 2024, pričom z dôvodu zapožičania súdneho spisu Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky od 26. novembra 2024 do 6. marca 2026 bol tak súdny spis „*v reálnej dispozícii súdu iba niečo vyše 8 ôsmich mesiacov*“. Ministerstvo spravodlivosti podaním doručeným mestskému súdu 22. novembra 2024 požiadalo o poskytnutie súčinnosti podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z. z.“), a to formou zapožičania súdneho spisu, v dôsledku čoho tak v čase od 26. novembra 2024 do 6. marca 2026 nebol súdny spis v dispozičnej moci mestského súdu, následkom čoho tak ani nemohol konať o sťažovateľom uplatnenej náhrade trov povinnej obhajoby. Z uvedeného dôvodu tak podľa predsedu mestského súdu vznikol pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby priet'ah v trvaní 8 mesiacov, ktorý by mal byť ale posudzovaný optikou rozhodovacej praxe ústavného súdu, podľa ktorej sťažovateľ v čase pred podaním ústavnej sťažnosti nevyužil všetky prostriedky nápravy, keď (i) nepodal predsedovi súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní podľa zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“), ale predovšetkým (ii) nevyužil účinný prostriedok nápravy v podobe sťažnosti na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý predstavuje osobitný procesný prostriedok trestného práva slúžiaci k preskúmaniu postupu prvostupňového súdu v rámci trestného konania z hľadiska priet'ahov v konaní (I. ÚS 295/2025, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 264/2022, II. ÚS 513/2022). Obdobný názor vo vzťahu k porovnateľnej právnej úprave § 91 rakúskeho Gerichtsorganisationsgesetz (zákon o organizácii súdov) zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (pozri

rozsudok vo veci Holzinger proti Rakúsku z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 16 a nasl., I. ÚS 185/2022)].

8. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti považoval predseda mestského súdu „sťažovateľom namietané prietahy tunajšieho súdu za absolútne neprijateľné.“

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je porušenie základných práv sťažovateľa (i) vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, (ii) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, (iii) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, (iv) na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a (v) pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom mestského súdu v napadnutom konaní v časti rozhodovania o náhrade trov obhajoby, ktoré trvá ku dňu podanej ústavnej sťažnosti už 16 mesiacov, čo predstavuje 16-násobné prekročenie zákonnej lehoty.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

12. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj Robins proti Spojenému kráľovstvu

z 23. 9. 1997, Beer proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietáhov.

13. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, IV. ÚS 64/2020). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre účastníkov (Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00).

14. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd žiadnu takúto zložitosť nezistil a na akúkoľvek právnu či faktickú zložitosť nepoukázal ani samotný mestský súd. Naopak, rozhodovanie o návrhu na náhradu trov konania, resp. návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby (ako to je v posudzovanom prípade) predstavuje, či už v trestnej oblasti, alebo civilnoprávnej oblasti, bežný predmet rozhodovacej činnosti súdu, ktorý má navyše administratívny charakter.

15. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne také skutočnosti, v dôsledku ktorých by sa o aktuálnu dĺžku napadnutého konania v časti týkajúcej sa náhrady trov povinnej obhajoby pričínil sťažovateľ, a na takéto skutočnosti nepoukázal ani mestský súd.

16. Napokon pokiaľ ide o postup mestského súdu v napadnutom konaní v časti rozhodovania o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby, ústavný súd konštatuje, že jeho postup bol od doručenia návrhu sťažovateľa 7. októbra 2024 do času podania ústavnej sťažnosti 3. februára 2026 poznačený absolútnou nečinnosťou mestského súdu v trvaní 1 roka a 4 mesiacov, čo predstavuje 16-násobné prekročenie zákonnej lehoty 30 dní na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnenom nároku (§ 553 ods. 3 Trestného poriadku). Pokiaľ mestský súd argumentuje povinnosťou predloženia súdneho spisu v rámci súčinnosti ministerstvu spravodlivosti pre rozhodovanie o nárokoch vyplývajúcich zo zákona č. 274/2017 Z. z., v dôsledku čoho tak v čase od 26. novembra 2024 do 6. marca 2026 nebol súdny spis v dispozičnej moci mestského súdu, túto argumentačnú obranu ústavný súd neakceptuje z dôvodu (i) explicitne stanovenej zákonnej lehoty na rozhodnutie o návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, (ii) ktorej ústavnoprávne uchopenie malo mestskému súdu ozrejmiť splnenie tejto zákonnej (striktno časovo ohraničenej) povinnosti v čase ešte pred predložením súdneho spisu na súčinnosťnú spoluprácu ministerstvu spravodlivosti, (iii) k čomu mal aj mestský súd časový priestor od 7. októbra 2024, keď mu bol doručený návrh sťažovateľa, do 26. novembra 2024, keď bol súdny spis predložený ministerstvu spravodlivosti k vyžiadanej súčinnostnej spolupráci. Pokiaľ by mestský súd pozorne pristúpil k splneniu zákonnej povinnosti vyplývajúcej z § 553 ods. 3 Trestného poriadku, tak by mohol v čase od 7. októbra 2024 do 26. novembra 2024 rozhodnúť o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby a následne predložiť súdny spis

ministerstvu spravodlivosti na súčinnosťnú spoluprácu. Ústavný súd taktiež neakceptuje argumentačnú obranu mestského súdu o povinnosti sťažovateľa postupovať podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, keďže sa tento účinný prostriedok nápravy vzťahuje na trestné konanie vo veci samej, a nie na časť po právoplatnom skončení trestného stíhania, k čomu došlo rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1To/64/2024 z 28. augusta 2024, pričom vo vzťahu k rozhodovaniu o predmetnej otázke nie je daná ani funkčná príslušnosť nadriadeného súdu, ktorej by zodpovedalo použitie § 55 ods. 5 Trestného poriadku. Pokiaľ mestský súd argumentuje povinnosťou podania sťažnosti na prietahy podľa zákona č. 385/2000 Z. z., tak túto povinnosť si sťažovateľ splnil, keď podal na postup vyššieho súdneho úradníka mestského súdu sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch priamo predsedovi mestského súdu (pričom v zmysle judikatúry ESLP o účinný prostriedok nápravy nejde). Ostáva už len pripomenúť, že podľa judikatúry ústavného súdu skutočnosť, že zbytočné prietahy v konaní boli spôsobené vyšším súdnym úradníkom, treba pokladať z ústavnoprávneho hľadiska za bezvýznamné, lebo ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, neposudzoval subjektívnu zodpovednosť za prietahy v danom spore, ale postup súdu, a teda nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu alebo vyššieho súdneho úradníka vybavujúceho danú vec (I. ÚS 82/05, IV. ÚS 63/2020).

17. Ústavný súd už judikoval, že prostredníctvom činnosti obhajcu (sťažovateľa) štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Podanie návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia možno vnímať ako vystavenie faktúry s lehotou splatnosti. Je oprávnením štátu prostredníctvom všeobecného súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia. Nerozhodnutie o trovách právneho zastúpenia výrazne po lehote ustanovenej zákonom vytvára stav, keď sťažovateľ poskytne službu vopred a ide o službu, na ktorej poskytnutí má sám štát záujem, s tým, že štát jednostranne vnúti poskytovateľovi služby (advokátovi) zjavne neprimeranú lehotu splatnosti za poskytnuté služby, ktorá je navyše v rozpore so zákonom. Efektívne ide o jednostranne vynútené poskytnutie úveru štátu súkromnoprávnym subjektom (I. ÚS 279/2019, IV. ÚS 126/2019, III. ÚS 493/2021, I. ÚS 123/2023, II. ÚS 498/2024).

18. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že mestský súd postupom v napadnutom konaní v časti rozhodovania o návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

19. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že mestský súd do dňa vydania tohto nálezu vo veci nerozhodol, ústavný súd mu prikázal v napadnutom konaní v časti týkajúcej sa rozhodovania o návrhu sťažovateľa na náhradu trov povinnej obhajoby konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

20. V závere ústavný súd konštatuje, že vyjadrenie mestského súdu z 12. marca 2026 nezaslal na vyjadrenie právnej zástupkyňi sťažovateľa z dôvodu, že by jej prípadné vyjadrenie neovplyvnilo rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci a ani pri rozhodnutí o výške priznaného finančného zadosťučinenia.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy:

21. Sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to z tých istých dôvodov, ako namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd pripomína, že v systematike ústavy aj dohovoru sú celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote [teda len jedného z aspektov „spravodlivého procesu“ (IV. ÚS 312/04, II. ÚS 498/2024)].

22. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nedosahuje takú intenzitu, že s prihliadnutím aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (najmä predmet konania, teda čo je pre sťažovateľa v stávke), by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (IV. ÚS 242/07, II. ÚS 498/2024).

23. Ústavný súd pri meritórnom prerokovaní tejto časti ústavnej sťažnosti preto skúmal, či napadnutý postup mestského súdu je v príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, pričom zistil, že v okolnostiach prípadu to tak nie je. Totiž, vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, nemožno konštatovať, že by mestský súd vo veci sťažovateľa odmietol konať (rovnako tak aj II. ÚS 498/2024). Vzhľadom na uvedené nebolo v súvislosti so sťažovateľom namietanými zbytočnými prietahmi v napadnutom konaní v časti týkajúcej sa rozhodovania o návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby možné dospieť aj k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Zároveň platí, že na zjednanie nápravy postačí vyslovenie porušenia práv uvedených v bode 1 výroku tohto uznesenia, preto ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v predmetnej časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.3. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd v primárnej rovine konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní v jeho posudzovanej časti nedošlo k úplnému zmareniu nadobudnutia vlastníctva k peniazom predstavujúcim odmenu za právne zastupovanie, ale len k značnému oddialeniu nadobudnutia tejto peňažnej sumy (IV. ÚS 126/2019, II. ÚS 38/2021, I. ÚS 123/2023, II. ÚS 498/2024). V sekundárnej rovine poukazuje na to, že pre dosiahnutie ochrany práv majetkového charakteru postačuje vyslovenie porušenia

len sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keď dôsledkom vyslovenia ich porušenia (v podstate už samotnej ingerencie ústavného súdu v posudzovanej veci) je imperatív ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde. Zároveň je možné sťažovateľovi pripomenúť, že disponuje možnosťou uplatnenia si náhrady škody, ak mu vznikla v dôsledku oneskoreného vyplatenia predmetnej peňažnej sumy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

26. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 7 000 eur z dôvodu prietáhov v postupe mestského súdu v napadnutom konaní v časti týkajúcej sa rozhodovania o jeho návrhu na náhradu trov povinnej obhajoby.

28. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

29. Ústavný súd s prihliadnutím na skôr identifikovanú dobu prietáhov, administratívnu povahu rozhodovania o uplatnenom nároku sťažovateľa, konania vo svojej vlastnej rozhodovacej praxi (IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 103/2023), ako aj zohľadnením skutočnosti, že náhrada trov konania predstavuje živobytie sťažovateľa, mu priznal sumu primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd zároveň prizvukuje, že považuje sťažovateľom požadovanú sumu finančného zadost'učinenia za neprimeranú, resp. preexponovanú a na tomto mieste pripomína, že ESLP akceptuje priznávanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume, ktorá nie je neprimeraná, hoci by bola nižšia než suma priznávaná ESLP (Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97, oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99, Ivan a Martin Medić proti Chorvátsku z 5. 2. 2009, sťažnosť č. 55864/07, Roje proti Chorvátsku z 25. 6. 2009, sťažnosť č. 8301/06). Z uvedeného dôvodu návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v zostávajúcej výške nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V. Trovy konania

30. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

31. Z citovaného ustanovenia teda nevyplýva obligatórna povinnosť priznania trov konania sťažovateľovi, ak bolo ústavným súdom vyslovené porušenie jeho práv postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci.

32. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie sťažovateľa ako advokáta dať sa zastúpiť advokátkou v konaní pred ústavným súdom, v ktorom namieta porušenie v bode 1 uvedených práv, nemožno považovať za hospodárne a účelné z pohľadu nákladov konania. To platí o to viac, že ide konanie, v ktorom nemožno počítať s procesným rizikom spojeným s povinnosťou náhrady trov konania protistrany. Od sťažovateľa ako právne kvalifikovanej osoby (advokát) je dôvodné očakávať schopnosť spísať ústavnú sťažnosť, ak v konaní pred všeobecným súdom, v ktorom vystupuje ako účastník konania, došlo k zbytočným priet'ahom (obdobne III. ÚS 617/2023, III. ÚS 240/2024, III. ÚS 340/2024, II. ÚS 498/2024).

33. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záveru, že v tejto veci nie je odôvodnené, aby sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu